

Bemærkninger til forslaget

Spørgsmålet om, hvem der skal besidde kompetencen til at træffe afgørelse om tredjeinstansbevilling, har været omstridt siden proceskommissionerne af 1868 og 1892, der begge foreslog den dagældende bevillingsordning afskaffet til fordel for en ordning, hvor Højesteret traf afgørelsen. Siden da har spørgsmålet været rejst gentagne gange, uden at det dog er lykkedes at få ordningen med en administrativ bevilling ændret.

Når spørgsmålet har påkaldt sig denne opmærksomhed, har det nær sammenhæng med det principielle problem, at Justitsministeriet i det mindste i sager vedrørende tredjeinstansbevillinger efter retsplejelovens §§ 966 og 973 er part i sagen i den forstand, at justitsministeren er øverste anklagemyndighed. Justitsministeren udsætter sig derved for den givetvis ubegrundede mistanke, at forsvareranmodninger om anke og kære i straffesager til Højesteret ikke underkastes en ganske uvildig vurdering på grundlag af retsplejelovens regler, men også influeres af hensyn begrundet i ministerens position som chef for anklagemyndigheden.

At en sådan mistanke imidlertid kan være begrundet, fremgår af oplysningerne i bilag 1 til betænkning

nr. 698/1973 om behandling af borgerlige sager, hvoraf det fremgår, at anklagemyndighedens begæringer i langt højere grad imødekommes, end når forsvaret søger. Forslagsstillerne har ved spørgsmål til justitsministeren søgt dette materiale opdateret, men ministerens svar har efter forslagsstillernes opfattelse ikke været egnede hertil. Senest har spørgsmålet været rejst i sommeren 1988 efter Højesterets kendelse om løsladelse af de såkaldte jydebrødre. I denne forbindelse fremførte bl.a. advokat Jørgen Jacobsen i henholdsvis dagbladet Politiken og Morgenavisen Jyllands-Posten (30. juli og 11. august 1988), at kompetencen til at give tredjeinstansbevillinger burde henlægges til Højesteret. Den grundigste gennemgang af spørgsmålet er efter forslagsstillernes opfattelse foretaget af landsretssagfører Ernest Hartwig i Ugeskrift for Retsvæsen 1978 B, pag. 313-320. I denne artikel gør forfatteren sig til talsmand for det synspunkt, at tredjeinstansbevillinger i straffesager bør henlægges til Den Særlige Klageret. Dette synspunkt kan forslagsstillerne tilslutte sig og henviser i det hele til den nævnte artikel, der er optrykt nedenfor som bemærkninger til forslaget.